

Fossiilittoman liikenteen tiekartta –työryhmän asettamispäätös

Asettaminen

Liikenne- ja viestintäministeriö on tänään asettanut työryhmän fossiilittoman liikenteen tiekartan valmistelun tueksi.

Toimikausi

1.11.2019 – 30.10.2020

Tausta

Sanna Marinin hallitusohjelman mukaan tällä hallituskaudella luodaan tiekartta fossiilittomaan liikenteeseen. Hallitusohjelmassa linjataan myös, että yhteistyössä alan toimijoiden kanssa laaditaan toimialakohtaiset tiekartat vähähiilisyteen, jotka sovitetaan yhteen uusien ilmastotoimien kanssa.

Hallitusohjelman mukaan Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Liikenteen päästövähennystavoitteiden tulee vastata tähän tavoitteeseen. Suomi vähintään puolittaa kotimaan liikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 2005 tasoon. Tämä on askel kohti hiiletöntä liikennettä.

Kansainvälisen liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteista on sovittu osana kansainvälistä yhteistyötä IMO:ssa ja ICAO:ssa. Kansainvälisen lentoliikenteen tavoitteena on hiilineutraali kasvu vuoden 2020 jälkeen. Lentoliikenne on myös osa EU:n päästökauppaa. Merenkulun tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 50 % vuoteen 2050 mennessä verrattuna vuoden 2008 tasoon.

Hallitusohjelma sisältää useita liikenteen päästöjen vähentämiseen tähtäviä toimenpiteitä. Näitä ovat muun muassa liikenteen vero- ja maksu-uudistus, liikenteen käyttövoima-uudistus sekä erilaiset joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn suosioon liittyvät toimet. Tavoitteena on vähentää liikennesuoritteita ja edesauttaa siirtymää kestävämpään tapaan liikkua ja vapautua fossiilisista polttoaineista. Toimenpiteitä kotimaan liikenteen päästöjen vähentämiseksi on linjattu muun muassa kansallisessa energia- ja ilmastostrategiassa (2016) ja keskipitkän aikavälin ilmastopoliittisessa suunnitelmassa (Kaisu, 2017).

Pitkän aikavälin tavoitteita ja toimenpiteitä on kartoitettu eräissä tutkimushankkeissa (esim. PITKO 2017) sekä Liikenteen ilmastopoliittisen työryhmän (ILMO45) loppuraportissa (2018). ILMO-työryhmän työhön viitataan myös uudessa hallitusohjelmassa. Liikenteen pitkän aikavälin tavoitteista ja toimenpiteistä ei kuitenkaan vielä ole tehty varsinaisia linjauksia valtioneuvostotasolla.

Id Versionumero

Tarvitaan pitkän aikavälin tiekartta, jonka avulla kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt puolitetaan vuoteen 2030 mennessä ja pudotetaan noltaan viimeistään vuonna 2045. Kansainvälisen liikenteen päästökehitys tulee saada yhteisesti sovituille tavoiteuralle pitkällä aikavälillä.

Työryhmän tehtävä

Työryhmän tehtävänä on tunnistaa yhteiskunnallisen päätöksenteon pohjaksi keinot, joilla kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt puolitetaan vuoteen 2030 mennessä ja liikenne muutetaan nollapäästöiseksi viimeistään vuoteen 2045 mennessä. Työryhmän työn pohjalta ministeriössä laaditaan tiekartta, jossa on tunnistettu sekä keskeiset toimenpiteet että niiden kustannukset ja muut vaikutusarviot.

Työryhmän tulee työssään arvioida muun muassa ruuhkamaksujen käyttöönottoa ja liikenteen päästökaupan kehittämistä liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Lisäksi työryhmän tulee arvioida kestävästi tuotettujen biopolttoaineiden riittävyyttä liikenteessä sekä niiden suuntaamista erityisesti raskaaseen kalustoon ja lentoliikenteeseen. Työn yhteydessä on kehitettävä myös liikenteen päästömittaristoja verotuksen ja muiden toimenpiteiden pohjaksi.

Kotimaan liikenteen ohella tiekartan tulee sisältää päästövähennystavoitteet ja –toimet myös Suomessa toimivan kansainvälisen liikenteen osalta.

Fossiilittoman liikenteen tiekartta on samalla myös liikennesektorin toimialakohtainen tiekartta, johon on mahdollista koota liikenteen eri toimialojen mahdolliset päästövähennyssitoumukset. Tiekarttatyö on mahdollisuuksien mukaan sovittava yhteen muiden käynnissä olevien, eri toimialoja koskevien vähähiilitiekarttojen valmistelun kanssa.

Liikenteen verotuksen uudistamista selvitetään valtiovarainministeriön asettamassa työryhmässä, jonka toimikausi on 1.9.2019-1.3.2021. Tämän työryhmän tehtävänä on arvioida liikenteen nykyisen verojärjestelmän sekä muiden verokeinojen ja veronluonteisten maksujen toimivuutta ja vaikutuksia ilmastotavoitteiden ja valtiontalouden kannalta sekä ohjauskeinojen kustannustehokkuutta päästövähennysten aikaansaamiseksi.

Tiekartta käsitellään valtioneuvoston istunnossa syksyllä 2020.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Ylijohtaja, osastopäällikkö Sabina Lindström, liikenne- ja viestintäministeriö

Varapuheenjohtaja: Viestintäneuvos, yksikön johtaja Päivi Antikainen, liikenne- ja viestintäministeriö

Jäsenet ja varajäsenet:

Yhteiskuntasuhteiden asiantuntija Tiina Rytty, Ammattiliitto Pro

Toimitusjohtaja Pasi Nieminen, Autoliitto

Palkkasihteeri Jari Kudjoi, Auto- ja kuljetusalan työntekijäliitto AKT ry
Palkkasihteeri Juha Ollas, Auto- ja kuljetusalan työntekijäliitto AKT ry

Toimitusjohtaja Tero Kallio, Autotuoajat ry

Asiantuntija Tuukka Heikkilä, Energiateollisuus ry
Asiantuntija Jukka Makkonen, Energiateollisuus ry

Toimitusjohtaja Elina Ussa, Ficom ry

Kestävän kehityksen johtaja Mikko Viinikainen, Finavia Oyj
Asiantuntija Juha Joutsen, Finavia Oyj

Vastuullisuusjohtaja Anne Larilahti, Finnair Oyj
Johtaja Timo Koskinen, Finnair Oyj

Ohjelmajohtaja Laura Eiro, ITS Finland ry
Hallituksen puheenjohtaja Karri Salminen, ITS Finland ry

Liikenneasiantuntija Johanna Vilkuna, Kuntaliitto
Energia-asiantuntija Vesa Peltola, Kuntaliitto

Toimialajohtaja Jarno Ilme, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Yksikön päällikkö Asta Tuominen, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Toimitusjohtaja Mika Mäkilä, Linja-autoliitto
Edunvalvontajohtaja Pasi Hovi, Linja-autoliitto

Toimitusjohtaja Pekka Aaltonen, Logistiikkayritysten liitto ry

Ylitarkastaja Veli-Pekka Reskola, maa- ja metsätalousministeriö
Neuvotteleva virkamies Kaisa Pirkola, maa- ja metsätalousministeriö

Toimitusjohtaja Elina Andersson, Meriteollisuus ry

Toiminnanjohtaja Matti Koistinen, Pyöräliitto
Hallituksen jäsen Antti Kosonen, Pyöräliitto

Toiminnanjohtaja Anna Virolainen-Hynnä, Suomen Biokierro ja Biokaasu ry
Business Development Manager, Jussi Vainikka, Gasum Oy

Edunvalvontajohtaja Ari Herrala, Suomen Kuljetus- ja Logistiikka SKAL
Johtaja Petri Murto, Suomen Kuljetus- ja Logistiikka SKAL

Suojeluasiantuntija Hanna Aho, Suomen Luonnonsuojeluliitto
Suojelupäällikkö Jouni Nissinen, Suomen Luonnonsuojeluliitto

Toimitusjohtaja Annaleena Mäkilä, Suomen satamaliitto ry

Juristi Jenni Välimäki, Suomen Taksiliitto ry
Juristi Joonas Kaunisniemi, Suomen Taksiliitto ry

Johtava asiantuntija Sinikka Hartonen, Suomen varustamot ry
Erityisasiantuntija Mats Björkendahl, Suomen varustamot ry

Johtava asiantuntija Heikki Karsimus, Teknologiateollisuus ry (Sähköinen liikenne – toimialaryhmä)

Johtaja Helena Soimakallio, Teknologiateollisuus ry

Teollisuusneuvos Timo Ritonummi, työ- ja elinkeinoministeriö

Ylitarkastaja Bettina Lemström, työ- ja elinkeinoministeriö

Hallitusneuvos Merja Sandell, valtiovarainministeriö

Erytisasiantuntija Ilari Valjus, valtiovarainministeriö

Johtaja Jonna Juslin, VR-Yhtymä Oy

Liikennejohtaja Nina Mähönen, VR-Yhtymä Oy

Yksikönpäällikkö Virpi Anttila, Väylävirasto

Apulaisjohtaja Tapio Ojanen, Väylävirasto

Erytisasiantuntija Ville Laasonen, ympäristöministeriö

Erytisasiantuntija Elina Vaara, ympäristöministeriö

Pysyvät asiantuntijat:

Tutkimusprofessori Paula Kivimaa, Suomen ympäristökeskus / Ilmastopaneeli

Tenure track -professori Heikki Liimatainen, Tampereen yliopisto

Johtava asiantuntija Saara Tamminen, Sitra

Johtava asiantuntija Juhani Laurikko, VTT

Sihteeristö:

Liikenneneuvos Saara Jääskeläinen, liikenne- ja viestintäministeriö

Hallussihteeri Janne Mänttari, liikenne- ja viestintäministeriö

Erytisasiantuntija Eero Hokkanen, liikenne- ja viestintäministeriö

Erytisasiantuntija Atro Andersson, liikenne- ja viestintäministeriö

Ylitarkastaja Noomi Saarinen, liikenne- ja viestintäministeriö

Kustannukset ja rahoitus sekä asiantuntijoiden kuuleminen

Työryhmän jäsenten ja varajäsenten matkakuluja ei korvata. Pysyvien asiantuntijoiden lisäksi työryhmä voi tarpeen vaatiessa kuulla myös muita asiantuntijoita ja yrityksiä.

Liikenne- ja viestintäministeri

Timo Harakka

Kansliapäällikkö

Harri Pursiainen